

UZASADNIENIE

D. S. został oskarżony o to, że:

w dniu 4 sierpnia 2020 roku w miejscowości K. na ul. (...), powiat (...), województwa (...) prowadził na drodze publicznej samochód osobowy marki V. (...) o nr. rej. (...) nie stosując się do decyzji administracyjnej Starosty (...) nr. (...) z dnia 29 października 2018 roku o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi kat. B,

tj. o czyn z art. 180a kk

Sąd Rejonowy w Radomsku II Wydział Karny wyrokiem z dnia 3 marca 2021 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II K 1170/20 uznał oskarżonego D. S. za winnego zarzucanego mu czynu z tą zmianą, że dopuścił się go działając czynem ciągłym w okresie od co najmniej kwietnia 2019 roku do 04 sierpnia 2020 roku na trasie L. do B. oraz w miejscowości K. na ulicy (...),

to jest przestępstwa wypełniającego dyspozycję art. 180a kk w zw. z art. 12§ 1 kk i na podstawie art. 180a kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 69§1 i 2 kk, art. 70 § 1 kk, art. 72 § 1 pkt1 kk wykonanie wymierzonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby, zobowiązując oskarżonego do informowania sądu o przebiegu okresu próby w terminie co 3 miesiące,

- na podstawie art. 71 § 1kk orzekł wobec oskarżonego D. S. karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych przyjmując, iż jedna stawka dzienna odpowiada kwocie 10 złotych,

- na podstawie art. 42 § 1 a pkt 1 kk orzekł wobec oskarżonego D. S. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat,

- zwolnił oskarżonego D. S. od kosztów sądowych.

Apelację od wydanego wyroku wniósł w ustawowym terminie oskarżony i zaskarżył wyrok na swoją korzyść w całości zarzucając:

1) na podstawie art. 438 pkt. 1 kpk obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu oraz na podstawie art. 438 pkt1a kpk błędną wykładnię art. 180a kk poprzez przyjęcie, że oskarżony dopuścił się czynu z art. 180a kk i prowadził pojazd mechaniczny, nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami, gdy tymczasem decyzja Starosty (...) z dnia 29.10. 2018 r. w dacie ustalonej jako czas popełnienia czynu nie była już wykonalna, bowiem w dniu 19.01.2019 r. upłynął okres, na jaki decyzja została wydana, a więc decyzja o cofnięciu uprawnienia nie była skuteczna wobec oskarżonego, a ponadto po stronie oskarżonego brak było umyślności działania, co jest przesłanką konieczną do stwierdzenia , że czyn wypełnia znamiona z art. 180a kk, gdyż oskarżony pozostawał w przekonaniu, że skoro upłynął okres określony w decyzji Starosty - może on prowadzić samochód po drodze publicznej,

2) na podstawie art. 438 pkt. 1 kpk obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanemu oskarżonemu oraz na podstawie art. 438 pkt1a kpk błędną wykładnię art. 12§1 kk poprzez stwierdzenie, że po stronie oskarżonego występował „ z góry powzięty zamiar” nie stosowania się do decyzji administracyjnej Starosty (...) z dnia 29.10.2018 r. , w sytuacji gdy takiego zamiaru u oskarżonego nigdy nie było , bowiem nie istniała po jego stronie jakakolwiek forma umyślności działania z uwagi na jednoznaczną okresowość decyzji Starosty wynikającą wprost z jej treści.

W uzasadnieniu do złożonej apelacji oskarżony podniósł, że nie wystąpił z inicjatywą dobrowolnego poddania się karze, jednak w istocie wyraził zgodę na zaproponowaną mu na rozprawie w dniu 3 marca 2021 roku karę. Apelujący wskazał, że występując w tej sprawie bez udziału obrońcy nie zdawał sobie sprawy z konsekwencji takiej zgody i innych możliwości procesowych. Jednocześnie podniósł, że wnosi, aby sąd okręgowy rozważył w niniejszej sprawie zastosowanie art.440 kpk z uwagi na rażącą niesprawiedliwość wyroku w wypadku utrzymania orzeczenia w mocy- wobec surowości wymierzonych wobec niego kar i środków karnych w stosunku do wszystkich okoliczności sprawy, a ponadto uważa, że w ustalonym stanie faktycznym należało rozważyć zastosowanie wobec niego art. 94 kw.

W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie od zarzucanego mu czynu , ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Z ostrożności procesowej oskarżony wniósł o warunkowe umorzenie postępowania i nieorzekanie wobec niego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów lub orzeczenie go minimalnym wymiarze.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego jest w takim stopniu zasadna, że na skutek jej wniesienia sąd okręgowy zmienił zaskarżony wyrok .

Na wstępie wskazać należy, że podniesione zarzuty przez oskarżonego w złożonej apelacji odnośnie nieprawidłowości sądu rejonowego podczas procedowania w trybie art. 387§ 1 kpk na rozprawie w dniu 3 marca 2021 roku są zasadne. Przede wszystkim oskarżony wniósł o wydanie wyroku skazującego w trybie art. 387 § 1 kpk za zarzucony mu w akcie oskarżenia czyn i wymierzenie kary oraz orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, zgodnie z warunkami zaproponowanymi na rozprawie, na które prokurator wyraził zgodę. Sąd przychylił się do tego wniosku i po ogłoszeniu wydanego postanowienia w tym przedmiocie (vide k-43) uprzedził o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzuconego oskarżonemu na art. 180a kk w zw. z art. 12 § 1 kk i następnie skazał oskarżonego za czyn wypełniający dyspozycję art. 180a kk w zw. z art. 12 § 1 kk popełniony w okresie od co najmniej kwietnia 2019 roku do dnia 4 sierpnia 2020 roku. Problem polega na tym, że obecne na rozprawie strony (oskarżony i prokurator) nie wyraziły zgody na taką modyfikację opisu i kwalifikacji prawnej czynu zarzuconego D. S.. Sąd nie umożliwił oskarżonemu i prokuratorowi zajęcia stanowiska odnośnie ewentualnej zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzuconego D. S., a przecież nie można było dokonać takiej zmiany, gdyż w trybie art. 387 § 1 i 2 kpk sąd wyraził zgodę na wydanie wyroku skazującego za zarzucony w akcie oskarżenia czyn oskarżonemu, a więc popełniony w dniu 4 sierpnia 2020 roku i wypełniający dyspozycję art. 180 a kk. W efekcie sąd rejonowy procedując w ten sposób wyszedł poza granice aktu oskarżenia działając na niekorzyść oskarżonego.

Nie jest to jednak jedyne i najpoważniejsze uchybienie w tej sprawie. Sąd rejonowy skazując oskarżonego za przypisany mu w punkcie 1 zaskarżonego wyroku czyn, wypełniający dyspozycję art. 180a kk w zw. z art. 12 § 1 kk nie zadał sobie trudu sprawdzenia, na jaki okres czasu zostały cofnięte D. S. uprawnienia do kierowania pojazdami kat. B w wydanej decyzji Starosty (...) z dnia 29 października 2018 roku (...) Tymczasem z treści ww. decyzji wynika, że uprawnienia te zostały oskarżonemu cofnięte w związku z wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 6 września 2018 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II W 448/18 na okres trwania zakazu tj. od dnia 23 lipca 2018 roku do dnia 19 stycznia 2019 roku (vide k-8). Czyn zarzucony oskarżonemu w akcie oskarżenia został popełniony w dniu 4 sierpnia 2020 roku, natomiast przypisany mu w punkcie 1 zaskarżonego wyroku był popełniony w okresie od co najmniej kwietnia 2019 roku do 4 sierpnia 2020 roku, a zatem w obu przypadkach po zakończeniu okresu obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat B wskazanego w decyzji Starosty (...). Sąd okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego zajęte w wyroku z dnia 20 listopada 2020 roku, z którego wynika, że wskazanie w decyzji okresu, na który uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi zostały cofnięte - i w którym ich ponowne uzyskanie nie jest możliwe - sprawia, że od daty kończącej ten okres, przedmiotowa decyzja nie stanowi już przeszkody do odzyskania lub ponownego uzyskania uprawnień, o jakich mowa. Zatem, prowadzenie pojazdu mechanicznego po zakończeniu okresu wskazanego w decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, ale bez ich odzyskania, nie jest niestosowaniem się do decyzji o ich cofnięciu, lecz jedynie prowadzeniem pojazdu bez

posiadania uprawnień. Tym samym, zachowanie takie nie wyczerpuje znamion przestępstwa z art. 180a kk. Stanowi jedynie wykroczenie z art. 94 § 1 kw (*V KK 429/20 - wyrok SN - Izba Karna z dnia 20-11-2020*).

Mając powyższe na uwadze sąd okręgowy doszedł do wniosku, że oskarżony kierując samochodem osobowym po drodze publicznej w dniu 4 sierpnia 2020 roku popełnił wykroczenie z art. 94 § 1 kw, a nie przestępstwo z art. 180a kk. Jest rzeczą oczywistą, że oskarżony będąc osobą z wyższym wykształceniem (lekarz weterynarii), dobrze zdawał sobie sprawę z tego, że nie odzyskał zatrzymanego mu dokumentu prawa jazdy, a zatem nie miał uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych kat B w dniu zdarzenia. Podnieść należy, że nie nastąpiło jeszcze przedawnienie karalności w związku z popełnionym wykroczeniem przez D. S. (art. 45 § 1 kw - 04.08.2023 r.), stąd sąd II instancji zgodnie z art. 400 kpk w zw. z art. 458 kpk był zobligowany do orzekania odnośnie popełnionego wykroczenia przez obwinionego.

Sąd rejonowy wydając wyrok w przedmiotowej sprawie dopuścił się obrazy przepisów prawa materialnego art. 438 pkt 1 kpk w zakresie przyjętej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu (art. 180a kk w zw. z art. 12 § 1 kk) oraz obrazy przepisów postępowania art. 438 pkt 2 kpk, która miała wpływ na treść wydanego wyroku, gdyż uwzględnił wniosek oskarżonego o wydanie wyroku skazującego (art. 387 § 1 i 2 kpk), za czyn zarzucony mu w akcie oskarżenia pomimo, że oskarżony nie popełnił przestępstwa, a do tego został skazany za przypisany mu czyn nie objęty oskarżeniem przez prokuratora.

Z tych względów sąd okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce czynu przypisanego w punkcie 1 i rozstrzygnięc z nim związanych zawartych w punktach od 1 do 4, uznał oskarżonego D. S. za winnego tego, że w dniu 4 sierpnia 2020 r. w miejscowości K. na ul. (...), woj. (...) prowadził na drodze publicznej samochód osobowy marki V. (...) o nr. rej. (...) nie mając do tego uprawnienia,

to jest wykroczenia wypełniającego dyspozycję art. 94 § 1 kw i na podstawie tego przepisu w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierzył mu karę 1000 złotych grzywny.

Przy wymiarze kary grzywny sąd II instancji miał na uwadze sytuację rodzinną i majątkową oskarżonego.

Na podstawie art. 94 § 3 kw w zw. z art. 29 § 1 i 2 kw sąd orzekł wobec D. S. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 6 miesięcy.

Oskarżony mając możliwość ponownego uzyskania uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych nic nie zrobił w tym kierunku, aby je odzyskać. Jednocześnie sam przyznał w złożonych wyjaśnieniach na rozprawie przed sądem I instancji , że jeździł samochodem osobowym jako kierujący, nie tylko w dniu zdarzenia. Tego rodzaju postępowanie świadczy o rażąco lekceważącym stosunku oskarżonego do obowiązujących przepisów i przemawia za orzeczeniem wobec niego za przypisane mu wykroczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 6 miesięcy. Nie jest celowe orzekanie tego środka karnego na dłuższy okres czasu, gdyż oskarżony pracuje w zawodzie lekarza weterynarii i z racji wykonywanego zawodu musi korzystać z samochodu, aby niezwłocznie dojechać na miejsce pilnych wezwań związanych pracą zawodową.

Orzeczona oskarżonemu kara jest adekwatna do czynu, którego się dopuścił i powinna spełnić swe cele w zakresie obu prewencji.

Sąd okręgowy zasądził od oskarżonego D. S. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych opłaty za obie instancje zgodnie z art. 21 pkt. 2 w zw. z art. 3 ust 1 i art. 10 ust 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz. U nr 49 z 1983 r.;, poz.223 z późn. zm.) oraz na podstawie art. 121 § 1 kpw w zw. art. 624 § 1 kpk zwolnił go od wydatków za I i II instancję. Za zwolnieniem od ponoszenia wydatków przez oskarżonego przemawia fakt, że D. S. był zwolniony od ponoszenia wydatków za postępowanie przed sądem I instancji, a w postępowaniu przed sądem II instancji, wprawdzie został ukarany za wykroczenie, ale jego apelacja była w zasadniczej części zasadna i z powodu popełnionego błędu przez sąd rejonowy doszło do postępowania odwoławczego, za które oskarżony nie powinien być obciążany wydatkami.